

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

§. 2. Hora tertia oramus ob adventum Spiritus sancti. Gratia sancti Spiritus
quid operetur in anima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

Rufus *m* in Mysticis commentationibus ad Severini Boethii Arithmetica, Annibal Roscellius *n* in Pymandrum Trismegisti, Nicolaus Cusanus *o* de docta ignorantia, Marfilus Ficinus *p* in Plotinum. Petrus Bongus *q* de mysteriis numerorum, Ausonius *r* in grypho ternarii, Macrobius *s* in somnium Scipionis, Martianus Capella *t* libro de nuptiis Philologiae, Nicomachus Gerasenus in Arithmetica Theologica apud Photium *u*, Albinus Flaccus *x* apud quem extant quidam versus Sancti Ambrosii de Ternarii mysteriis, & alii plures. Mihi non liber hæc diutius sectari, merito enim imprudentiæ accusarer, si lucem à minutis facibus mutuarer, quando fulget splendidissimus Sol.

§. I I.

Horâ Tertiâ oramus ob adventum Spiritus sancti. Gratia Spiritus sancti quid operetur in anima.

1. **O**bservat Isidorus *y* Ecclesiasticorum rituum solertissimus indagator, illud ad horâ Tertiâ illustrationem maximè facere, quod Spiritus sanctus ipsa horâ tertiâ, hoc est, suo loco, & numero, & tempore, cum sit tertia individua Trinitatis persona, ad terras descendit impleturus gratiam, quam Christus promissit Ecclesiæ. Hæc est potissima ratio, ad quam respicientes majores nostri horam tertiam divinis laudibus dedicârunt. Basilus *z* primi nominis auctor hujus institutionis rationem his verbis exequitur. Tertiâ horâ congregentur fratres ad orationem, ut admoniti doni Spiritus, quod circiter hanc horam Apostolis datum fuit, uno eodemque animo cuncti illum venerentur, ab eoque petant, ut & ipsi digni sint, qui sanctificationem suscipiant, simulque ut salutaris sibi doctrinæ, & recti itineris Dux esse, & auctor velit, illum imitantes, qui dixit *a* *Cor mundum crea in me Deus, & Spiritum rectum innova in visceribus meis. Ne prosicias me à facie*

m Rufus lib. 1. cap. 9. *n* Roscell. lib. 2. qu. 1. cap. 1. diffusissimè. *o* Cusan. lib. 1. *p* Ficin. in Plotin. lib. 3. Enn. 1. *q* Bongus cap. de Ternario. *r* Ausonius Idyll. 11. *s* Macrobi. lib. 1. cap. 6. *t* Capella. lib. 7. *u* Photius Cod. 187. *x* Alb. Flaccus in sine ep. 69. *y* Isidor. de eccl. offic. lib. 1. cap. 19. *z* Basil. in regul. sus. disput. qu. 37. *a* Psalm. 50.

*tua, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me? Redde mihi lætitiâ salutaris tui, & Spiritu principali confirma me. Et alio in loco b, Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: atque ita denuò ad intermissa opera redeatur. Ergo hæc hora omni devotione digna totâ cordis jucunditate celebrari debet, qua signis visibilibus invisibilis Spiritus manifestari dignatus est veniens super discipulos in linguis igneis, ut verba ignea loquerentur, & legem igneam, legem charitatis igneis linguis prædicarent. Cæli distillaverunt à facie Dei Sinai, à facie Dei Israel c: & qui jam dederat Filium in pretium redemptionis, dedit & Spiritum sanctum in privilegium adoptionis. O Deum, exclamat Guericus *d* mei ordinis Abbas sanctissimus, ô Deum, si fas est dici, prodigum sui præ desiderio hominis. An non prodigum, qui sicut proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum; sic nec Spiritui sancto pepercit, ut ita loquar, sed novâ, & mirâ largitate super omnem carnem effudit illum? Qualem utique oportuit, accepimus consolatorem ubique præsentem, protectorem omnipotentem, doctorem omnia scientem. Talem sanè exigebant miseriæ nostræ, vitia nostra, errores nostri: Talem, inquam, qui ubique esset, omnia posset, omnia sciret. Talem scilicet, qui posset tot dispersos colligere, tot oppressos protegere, tot exules revocare, tot incredulos docere, inter tot discrimina custodire.*

2. Quis tantâ polleat eloquentiæ laude, ut cuncta possit recensere pericula, quibus obfidetur quodammodo, & circumvallatur fidelis anima fugiens Ægyptum, ut in deserto religionis abominaciones Ægyptiorum offerat Deo? Persequitur eam Pharaon fugientem cum curribus, & equitibus suis: cogitant unanimiter adversus eam alienigenæ cum habitantibus Tyrum. Etenim Assur ille magnus exterminator Diabolus venit cum illis. Quid multa? Urger undique inimicus, suscitatur bellum, dimicat fortiter, insidias instruit, machinas admovet, ingens excidium minatur. Jam fluctuat miles hæstabitundus, jam improvise hostium impetu commovetur, & qui noctis excubias fideliter peregerat, qui matutinæ precis splendore perfusus, solisque nascentis calore succensus in diei abscessu se gloriam Deo cantaturum per mundi abstinentiam promiserat, jam necessariis externorum operum occupationibus distractus, temerarius in pro-

b Psalm. 142. *c* Psalm. 67. *d* Gueric. serm. 1. in die Pentec.

prosperis, timidus in adversis, interno Spiritus fervore paululum tepescente clamat cum Propheta e, *Mei autem penè moti sunt pedes, penè effusi sunt gressus mei: & f, Quis consurget mihi adversus malignantes, aut quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem?* In tanto igitur discrimine constitutus præclara orationis arma assumens per viam cæli proficiscitur, portas Domini intrat in confessione, atria ejus in hymnis, cumque ingenti fiducia ad thronum gloriæ accesserit; Nunc, inquit, in tanta necessitate tu sancte Spiritus periclitantium fortitudo, pereuntium salus, iustorum custodia, pugnantium virtus, nunc promptus ingeri dignare nobis nostro refusus pectori. Adde ligna, novam struem beneficiorum, ut de novo igne succensa charitas non solum ardens in se, sed & aliis lucens bonorum operum splendore proximis accendat. Sic veniente Spiritu sancto vires resumit conscientia, fugit timor, augetur spes, & inimici nostri pacatam videntes animam, *Quæ est, inquit g, tanta exultatio? Fugiamus Israel, venit Deus in castra, Deus pugnat pro eis contra nos.* Nimirum *h, refulsit sol in clypeos aureos,* splenduit sancti Spiritus donum septiforme in potentiis animæ, & resplenderunt montes ab eis per boni operis exempla, & fortitudo genium dissipata est. Et *i, Nisi quia Dominus adjuvit me, paulo minus habitasset in inferno anima mea.*

3. Totum hoc negotium, ejusque seriem, & ordinem explicat elegantissimè mellissimus Scriptor, sanctique Spiritus dulcissimum organum Bernardus *k*: Veniens, inquit, Spiritus sanctus, & visitans miseram animam per septiformem gratiam suam primum infundit ei timorem, timori subinfert pietatem, ut miseriam timoris suavitas consoletur pietatis: pietati scientiam, ne à timore tristitia abundantior absorbeat, ne à pietate præsumptio vana præcipitet: scientiæ fortitudinem, scilicet contra tentationes: ut & proficiatur in bono; scientiæ & fortitudini suffragatur consilium; consilio intellectum addit, ut jam in interiori cordis sui legat per se non solum, quæ consulant homines, sed etiam quæ sit voluntas Dei bona, & beneplacens, & perfecta: intellectui sapientiam, ut, quod hætenus didicerat, jam ei transeat in affectum, ut per semetipsam ex gratia Dei sapiat, & sapidum ei fiat, & dulce quicquid hætenus durum videbatur, & intolerabile. Hanc

doctrinam de donis Spiritus sancti effudit super nos abundè sanctus Pater de plenitudine sua verbum bonum eructans. Illud autem observandum est, non omnibus eundem spiritum infundi, divisiones enim gratiarum sunt, & spiritus ubi vult spirat. Et quidem incipientibus servire Deo dulcedo quædam interna concedi solet, quatenus possit eorum mens, ut Sanctus Diadochus *l* Photicensis Episcopus admonet, sanctorum laborum præmium quantum futurum sit apertè cognoscere. Nam tenui spiritus aura afflati, & quodam quasi coruscamine transeuntis scintillæ tacti exultant, & fervent amore; sed nondum plena charitas eis inest, nondum juxta fluentia, & plenitudines residere dicuntur, ait Philo *m* Carpethiorum Antistes, ut possint arcana scripturarum rimari, & ea Christiano populo ad salutem impertiri. Alii autem perfectiores, & jam in Dei servitio proveci Spiritu replentur, cujus ubertate potati bulliunt, exundant, erumpunt, fructificant, signa innovant, immutant mirabilia, nec ullum vanitatis periculum illis subest, quos plenissima charitas omnimodis occupavit.

§. III.

Quid sit portare spiritum, & vivere in spiritu. Oratio ad Spiritum sanctum. Cur hæc hora aurea, & sacra nuncupetur.

1. **C**UM dixisset Apostolus corpora nostra templum esse Spiritus Sancti, ita capitulum luculenta veritate conclusit *n*: *Glorificate & portate Deum in corpore vestro.* Ergo, inquit Paschasius *o* in fine librorum de Spiritu sancto, qui Spiritu sancto studiosè puritatis templum præparat in corde, per castitatem, & mortificationem carnis Deum portat in corpore, quia eum necesse est corporaliter portare, à quo spiritualiter possidemur. Hoc Sacramentum magnum est in horæ Tertie precibus sedulo recolendum, ut hæc horâ, quâ Spiritus sancti gratia olim in Apostolos diffusa est, talem nos vitam instituere proponamus, qualem exigit ipse Spiritus fons puritatis, gratiarum thesaurus, discretor cognitionum, qui scrutatur profunda cordium, qui mentis intentionem discernit,

Z z z z

qui

e Psalm. 72. f Psalm. 93. g 1. Reg. 4. h 1. Machab. 6. 39. i Psalm. 93. k Bern. serm. 1. de puritate spirituali. si tamen ipse auctor illius est.

l Diadoch. de perfect. cap. 90. m Philo comment. in Cant. cap. 5. vers. 12. n 1. ad Corinth. 6. 19. o Paschas. lib. 2. cap. 12.